

Европейските лампи стават по-енергийно ефективни

ЕС определи нови изисквания за енергийна ефективност, на които трябва да отговарят произведените лампи за европейския пазар, считано от 1 септември 2009 г.

Традиционните електрически крушки с нажежаема жичка и халогенните крушки постепенно ще бъдат изтеглени от пазара до края на 2012 г.

Същевременно бяха взети специални мерки потребителите да имат възможност да намерят алтернативни продукти на пазара за лампи, които предлагат същото качество на светлината или по-висока енергийна ефективност.

Настоящият документ обяснява съдържанието на мярката, предлаганите алтернативни продукти на пазара за лампи, ползите за потребителя и малко обща информация за законодателния процес.

По-специално бихме искали да акцентираме върху следното във връзка с промяната:

- Не само компактните луминесцентни лампи, но и усъвършенстваните електрически крушки с нажежаема жичка с халогенна технология и светодиодните лампи ще бъдат алтернативи на обикновените електрически крушки с нажежаема жичка. Усъвършенстваните електрически крушки с нажежаема жичка, произвеждащи светлина чрез нажежаване, предлагат абсолютно същото качество на светлината като обикновените електрически крушки.
- Забранените лампи няма да бъдат изтеглени от търговската мрежа на 1 септември. Търговците на дребно имат право да продадат складовите си наличности.
- Има много твърдения във връзка с компактните луминесцентни лампи (КЛЛ, понякога наричани енергоспестяващи крушки). Можете да намерите допълнителна информация за техните характеристики, енергийна ефективност, въздействие върху околната среда и въпроси, свързани със здравето, в приложения документ за най-често задавани въпроси. [възможно най-рано]

Какво се променя за потребителя? - Икономии на енергия и средства

Обикновените електрически крушки с нажежаема жичка и халогенните електрически крушки, които не отговарят на изискванията, постепенно ще бъдат изтеглени от пазара на ЕС от 2009 г. до 2012 г.

Същевременно на пазара се предлагат много алтернативни продукти със същото качество на светлината и/или по-висока енергийна ефективност, между които:

- усъвършенствани електрически крушки с нажежаема жичка с халогенна технология - напълно еквивалентни на традиционните електрически крушки с нажежаема жичка по отношение на формата и качеството на светлината;
- ефективни компактни луминесцентни лампи с дълъг срок на експлоатация;
- ефективни лампи с най-модерната технология - светодиоди.

Всички тези продукти дават възможност за значително спестяване на общите разходи на потребителя, поради ниската консумация на енергия, независимо че цената им е по-

висока. Спестените разходи са между 25 и 50 евро годишно в зависимост от големината на домакинството и избора на алтернативни електрически крушки.

Предлагани алтернативни продукти на пазара - по-голям избор на лампи

Усъвършенствана електрическа крушка с нажежаема жичка (клас C на енергийния етикет, халогенна лампа с ксенонов газ)

	<p>Тази лампа използва около 20-25% по-малко енергия за същия светлинен поток в сравнение с най-добрите обикновени лампи с нажежаема жичка.</p> <p>Излъчва светлина с качество, еквивалентно на обикновените лампи с нажежаема жичка, но при нормална употреба има два пъти по-дълъг срок на експлоатация (2 години).</p> <p>Тя е напълно съвместима по размер с предлаганите осветителни тела и позволява регулиране на светлината от всякакъв вид регулатори на светлинния поток.</p>
---	---

Усъвършенствана електрическа крушка с нажежаема жичка (клас B на енергийния етикет, инфрачервена халогенна лампа)

	<p>Тази лампа използва около 45% по-малко енергия за същия светлинен поток в сравнение с най-добрите обикновени лампи с нажежаема жичка.</p> <p>Излъчва светлина с качество, еквивалентно на обикновените лампи с нажежаема жичка, но при нормална употреба има три пъти по-дълъг срок на експлоатация (3 години).</p> <p>Позволява регулиране на светлината от всякакъв вид регулатори на светлинния поток.</p>
---	--

Компактни луминесцентни лампи (КЛЛ)

	<p>КЛЛ се състоят от луминесцентни тръби, които използват между 65% и 80% по-малко енергия от обикновените лампи с нажежаема жичка. Известни са като „икономичен“ продукт, който има срок на експлоатация между 6 и 15 години в зависимост от вида и начина на употреба (за сравнение електрическата крушка с нажежаема жичка има срок на експлоатация 1 година).</p> <p>Предлагат се модели с различни форми, като много от тях позволяват регулиране на светлинния поток.</p> <p>КЛЛ се предлагат и с външна колба, която скрива тръбите, като по този начин те още повече наподобяват електрически крушки.</p>
---	---

Светодиоди

Светодиодите представляват бързо развиваща се технология, като от гледна точка на светоотдаване могат да се сравняват с КЛЛ, но за разлика от тях не съдържат живак и имат по-дълъг срок на експлоатация. Светодиодите, използвани за осветление на жилищни помещения, са все още на съвсем ранен етап на комерсиализация, но вече предлагат възможност за замяна на електрическите крушки с прозрачна и непрозрачна колба. Очаква се да се превърнат в алтернатива на пълната гама лампи в близко бъдеще.

Компактни луминесцентни лампи - съвети за покупка и употреба

- Преди да изберете компактна луминесцентна лампа проверете върху опаковката:
  - количеството произведена светлина: 1300-1400 лумена, които се равняват на крушка с нажежаема жичка от 100 W, 920-970 лумена за 75 W, 700-750 лумена за 60 W, 410-430 лумена за 40 W и 220-230 лумена за 25 W;
  - цветната температура (2700 K или „топло бяло“ за почивка и над 4000 K или „студено бяло“ за работа);
  - дали лампата позволява регулиране на светлинния поток (ако е необходимо);
  - дали лампата позволява често превключване (ако е необходимо);
  - дали лампата може да работи при много ниски температури, ако се използва на открито.
- Не изхвърляйте компактните луминесцентни лампи в кофите за отпадъци - използвайте предназначените центрове за предаване или събиране на подобни отпадъци.
- При случайно счупване на лампата проветрете помещението преди да я почистите с влажна кърпа, като избягвате контакт на кожата с отпадъците. Не използвайте прахосмукачка.

Ползи от мярката

Мярката е в полза на гражданите, околната среда и икономиката.

Тя ще доведе до спестяване на около 40 TWh (терават часа) електроенергия годишно до 2020 г., което се равнява на енергийното потребление на 11 милиона европейски домакинства за същия период. Най-важното е, че мярката ще доведе до годишно намаляване на емисиите на CO₂ с до 15 милиона тона. Част от целите на ЕС е намаляване на емисиите на парникови газове с 20% до 2020 г.

Мярката ще доведе до спестяване на приблизително 5 милиарда евро, които ще се инвестират повторно всяка година в европейската икономика. На последно място, годишната сметка за електричество на едно средно домакинство ще намалее с 25-50 евро в зависимост от големината на домакинството и броя и вида на използваните осветителни тела.

Обхват на мярката

Лампите, които не отговарят на минималните изисквания за енергийна ефективност и експлоатационни характеристики (напр. срок на експлоатация), ще бъдат изтеглени от пазара на ЕС от м. септември 2009 г. до 2012 г. Планирано е въвеждането на допълнителни мерки за лампите с отражател като прожектори.

Мярката обхваща два вида лампи: „лампи с прозрачна колба“ и „лампи с непрозрачна колба“.

Лампите с непрозрачна колба трябва да достигнат клас А съгласно енергийния етикет на осветителните тела на ЕС, което означава енергоспестяване от 75% или повече в сравнение с традиционните електрически крушки с нажежаема жичка. Подобна висока ефективност може да се постигне само от компактните луминесцентни лампи и светодиодните лампи. Потребителите, които биха искали други осветителни технологии, поради естетически фактори или размер на осветителните тела, могат да си закупят лампи с прозрачна колба.

Междувременно неефективните лампи с прозрачна колба също ще бъдат изтеглени постепенно от пазара. От м. септември 2009 г. нататък всички лампи, еквивалентни на прозрачните електрически крушки с нажежаема жичка от 100 W или повече, трябва да се произвеждат с по-ефективна технология (напр. ефективни халогени). Това ограничение ще започне да се прилага поетапно и за лампите с по-ниска мощност до 2012 г. (за 75 W през 2010 г., за 60 W през 2011 г. и за 40 W и по-ниска мощност през 2012 г.).

Въвеждат се и нови изисквания по отношение на функционалните възможности на лампите (време за пускане, срок на експлоатация и др.), като по този начин на пазара ще бъдат допускани само качествени лампи, които отговарят на очакванията на потребителите. На опаковката ще се изисква посочването на допълнителна информация за продукта, която ще помогне на потребителите да направят правилен избор за необходимото предназначение.

Мярката се отнася за лампите, произвеждани и разпространявани от производителите или вносителите, считано от 1 септември 2009 г. Търговците на едро и дребно ще могат да продължат продажбата на стоковете наличности и след тази дата. Това означава, че забранените лампи ще изчезнат постепенно от рафтовете на магазините.

Законодателният процес

Мярката за електрическите крушки за бита е само една от поредица от мерки, поискани от Европейския парламент и Съвета на държавите-членки от Европейската комисия съгласно Директивата за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към енергоемките продукти (2005/32/ЕО), имаща за цел повишаване на енергийната ефективност и екологичните показатели на повече от 30 продуктови групи (напр. телевизори, перални машини, електродвигатели, бойлери и др.).

Мярката относно лампите за бита е изготвена след задълбочено техническо и икономическо проучване, подробни консултации с всички заинтересовани страни, включително потребителски организации, НПО, работещи в областта на околната среда и производители на лампи и осветителни тела. Одобрена е от Съвета на държавите-членки и Европейския парламент и е приета официално от Комисията на 18 март 2009 г. (Регламент (ЕО) № 244/2009 на Комисията за прилагане на изискванията за екопроектиране на ненасочени лампи за бита).